

Video & Virtual reality for successful youth's
Participation in democratic life

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Strategic Partnerships for Youth Education N°2020-1-IT03-KA227-YOU-020702

BRIEF GUIDE OF ACTIVE PARTICIPATION IN CIVIC LIFE

real
time

FONDAZIONE
TOSCANA SOSTENIBILE

 Asociatia
Pro Xpert

 CEBS
Centre for European Studies
Education and Social Research Centre

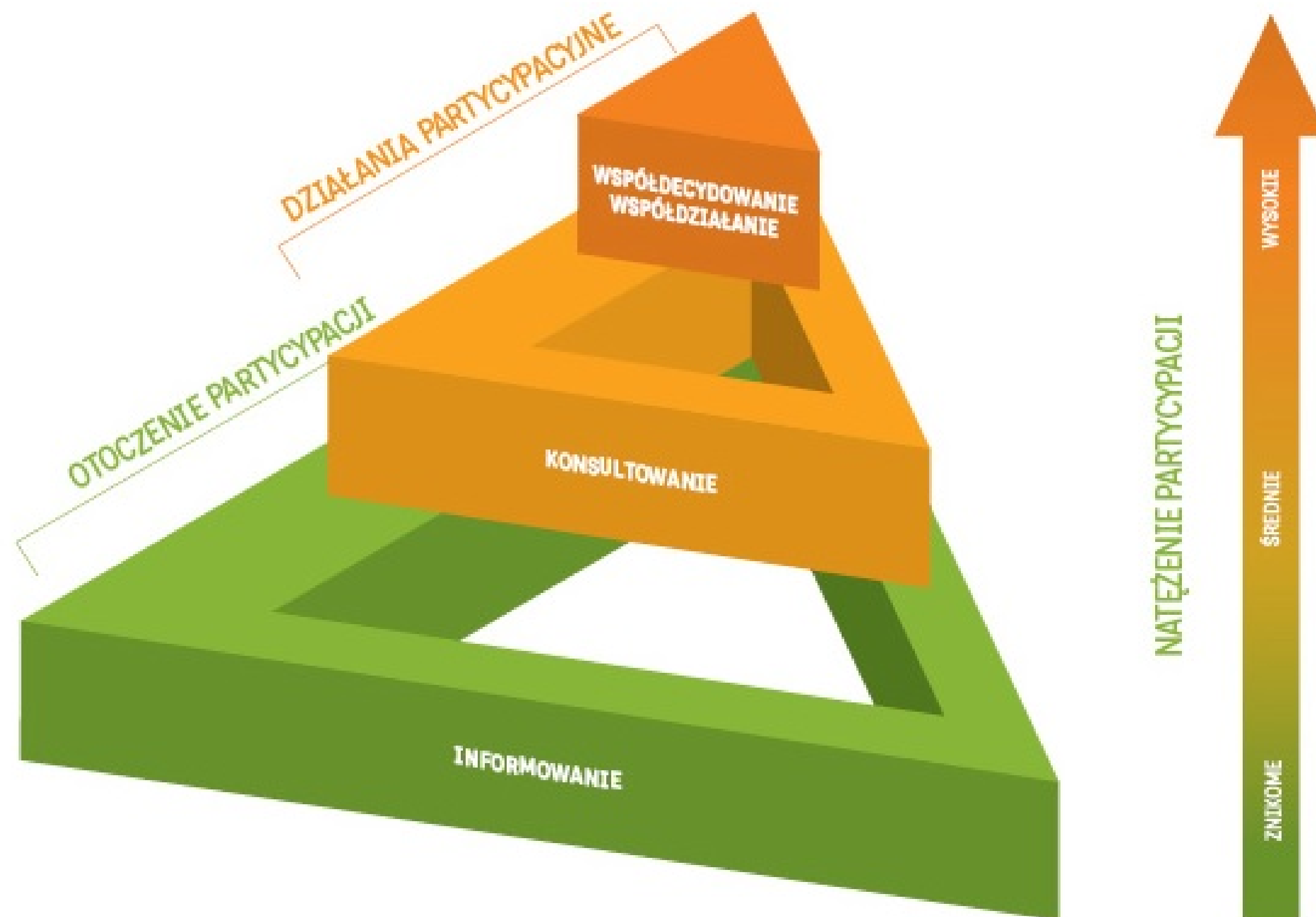
Czym jest partycypacja obywatelska?

... **partycypacja**-to sposób na aktywny udział w wydarzeniach, które nas dotyczą. Umiejętność mówienia oraz brania udziału w działaniach i decyzjach.

... **obywatelska**- dotyczy nas jako obywateli. To rodzaj partycypacji, która opiera się na komunikacji z władzami. Koncentruje się na wzajemnym wsparciu władz i obywateli we wspólnym podejmowaniu decyzji

DRABINA PARTYCYPACJI OBYWATELSKIEJ

Partycypacja obywatelska może przybierać różne formy, które uwzględniają rozmaite stopnie zaangażowania obywateli w podejmowane decyzje. Taki podział nazywa się drabiną partycypacji.

DRABINA PARTYCYPACJI

1

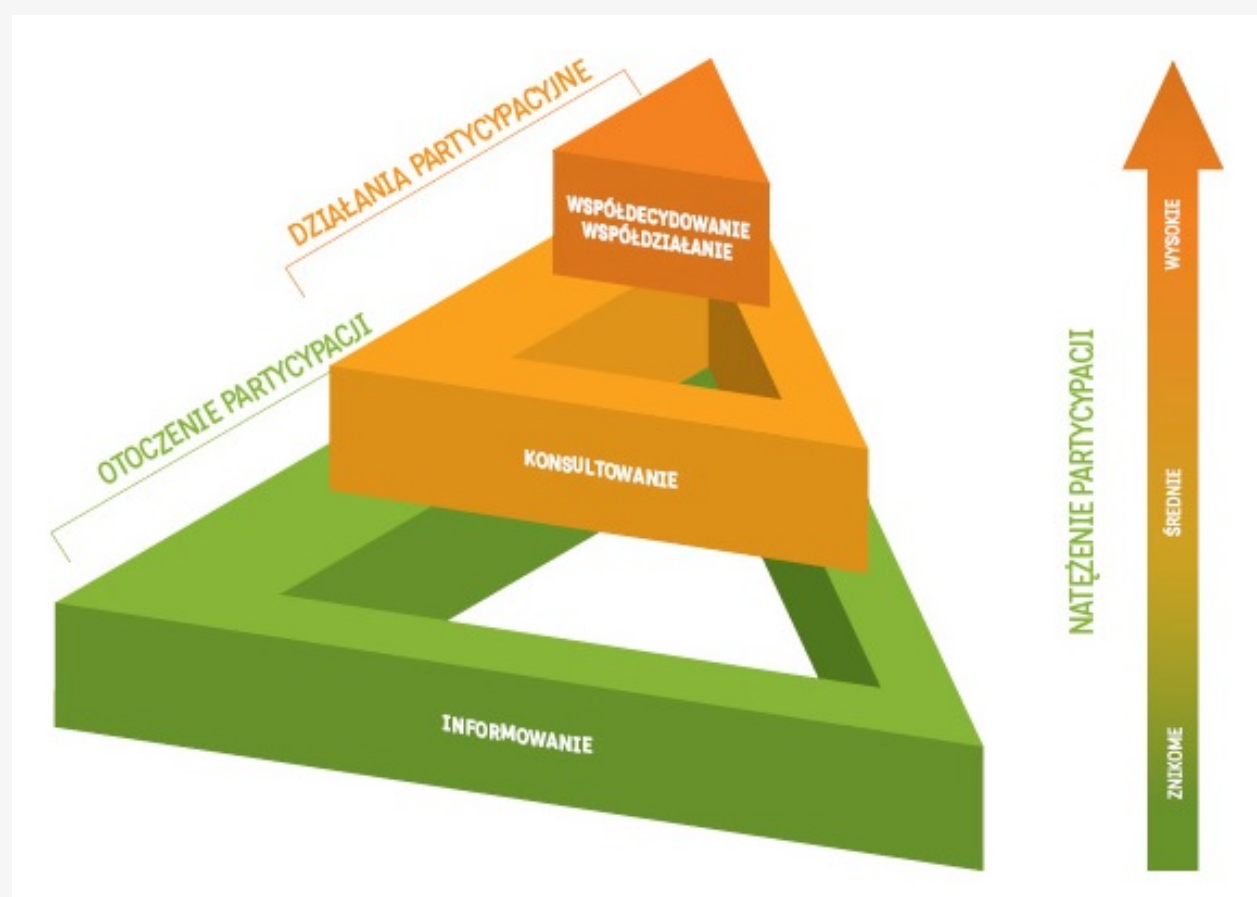
INFORMOWANIE- to najprostsza forma uczestnictwa, angażująca w najmniejszym stopniu obywateli. Działania władz sprowadzają się do informowania obywateli o decyzjach ich dotyczących.

2

KONSULTACJE – to kolejny „krok” na drabinie partycypacyjnej ze względu na zwiększony udział obywateli w prowadzonych działaniach. Oprócz informowania, rząd daje obywatelom możliwość komentowania planowanych działań.

3

WSPÓLDECYDOWANIE- to najwyższy poziom partycypacji obywatelskiej ze względu na pełne partnerstwo władz z obywatelami, polegające na przekazywaniu obywatelom pewnych kompetencji (ale także odpowiedzialności) w zakresie podejmowanych działań i decyzji.

KTO MOŻE UCZESTNICZYĆ?

Każdy może wziąć udział. Ważne jednak, aby wiedzieć, dlaczego to robi – jaki cel chce się osiągnąć.

JAK UCZESTNICZYĆ?

Proces partycypacji (zarówno w formie konsultacji, jak i współdecydowania) może być realizowany przy użyciu bardzo różnych technik i form. Wiele z nich wciąż pojawia się tylko za granicą, choć coraz więcej nowych rozwiązań stosuje się także w Polsce. Wybierając odpowiednią technikę, za pomocą której realizowany będzie sam proces, ważne jest precyzyjne określenie **celu** i **funkcji**, jaką ma spełniać samo uczestnictwo. Jest to sekwencja kroków w planowaniu procesu, na której opiera się tzw. zasada FFF (Form Follows Function).

DLACZEGO WARTO UCZESTNICZYĆ?

Działania partycypacyjne można podejmować z wielu różnych powodów. Partycypacja obywatelska sprzyja rozwojowi demokracji lokalnej (poprzez wzmacnianie oddolnych inicjatyw obywatelskich), stymulując i integrując społeczności lokalne poprzez wspólne działania.

RODZAJE UCZESTNICTWA

RODZAJE UCZESTNICTWA

HORYZONTALNE

dotyczy przede wszystkim współpracy różnych grup, osób w dążeniu do wspólnego celu (np. sąsiedzi chcący zagospodarować wspólne podwórko czy różne organizacje zajmujące się osobami niepełnosprawnymi podejmujące wspólne działania)

WERTYKALNE

dotyczy relacji władz z obywatelami, często określana mianem partycypacji obywatelskiej

RODZAJE UCZESTNICTWA

MIĘDZYNARODOWE

KRAJOWE

REGIONALNE

LOKALNE

METODY UCZESTNICTWA

Partycypacja jest koncepcją demokracji jako „miejsca krytycznej refleksji” dla społeczeństwa, w którym „żaden problem nie jest rozwiązywany z góry”, w którym „niepewność nie ustaje z chwilą przyjęcia rozwiązania”.

Wykorzystywane są metodologie projektowania i dyskusji dialogicznej, metodyki kreatywnego zarządzania konfliktami oraz metodologie zintegrowane ze sobą.

Metodologie:

- Mają na celu rozwijanie krytycznej postawy, cech dynamicznych, umiejętności kompetentnego działania
- Uwzględniają różnorodność, potrzeby i zainteresowania uczestników, aby przeprowadzić zróżnicowaną i elastyczną interwencję

Dwa punkty odniesienia procesów partycypacyjnych to centralność i konieczność poszanowania czasu wzrostu i dojrzewania każdego z nich.

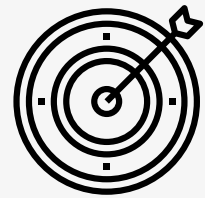
W każdym działaniu osobista inicjatywa każdego uczestnika i całej grupy jest pobudzana za pomocą metodologii, która pozwala każdemu niezależnie rozwijać własną oryginalność i kreatywność. Każdy proces jest uspołeczniony i dzielony. Facylitator ma za zadanie stymulować i motywować badania.

Niektóre metody i narzędzia, które można zastosować to: **dyskusje, burza mózgów, mapy koncepcyjne i mentalne, symulacje, scenariusze, OST, World Café, odgrywanie ról i symulacje, storytelling, EASW, Spotkanie w mieście, studia przypadków, analiza dobrych praktyk** itp. Niektóre z tych technik mogą dostarczać bodźce i pomysły przydatne do zastosowania w różnych procesach partycypacji, które można odpowiednio dostosowywać do wieku uczestników i ich wcześniejszych doświadczeń.

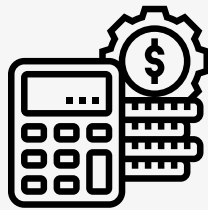
Każdy proces partycypacyjny staje się rodzajem „**LABORATORIUM**”, gdzie:

- problemy stają się bodźcami: zaczynając od rzeczywistości uczestników, identyfikowane są stymulujące sytuacje problemowe
- praca jest wykonywana w ramach procesu badawczego/działania

Na potrzeby niniejszego opracowania, wybrane metody zostaną omówione z wykorzystaniem poniższej legendy:

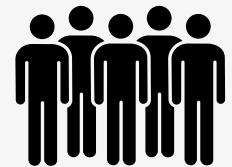
cele

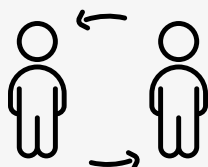
koszt

wymagania

uczestnicy

zasoby ludzkie

czas trwania

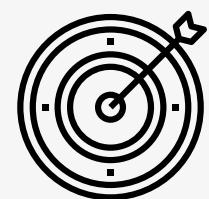

zalety / zastosowanie

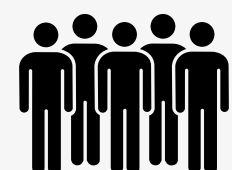
WORLD CAFE

Metoda organizowania i energetyzowania dyskusji poprzez szybką wymianę informacji i pomysłów oraz identyfikowanie potrzeb i oczekiwań wszystkich zaangażowanych stron (ale niekoniecznie znajdowanie konkretnych rozwiązań). Polega na jednoczesnej rozmowie o kilku aspektach danego zagadnienia (przypisanych do osobnych tabel) przez uczestników podzielonych na grupy. Po kilkunastu minutach uczestnicy rozmowy zmieniają stoliki, z wyjątkiem jednej osoby pełniącej rolę gospodarza, który spisuje wnioski i wprowadza kolejne grupy w omawiane już zagadnienia.

Ważne jest, aby po zamkniętym cyklu rozmów przy stole (tj. kiedy każda grupa rozmawia na każdy z tematów zaproponowanych przy każdym stole) zorganizowana została sesja plenarna – podsumowująca dyskusje na konkretne tematy na forum.

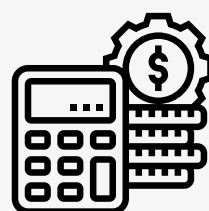
wymiana informacji i pomysłów oraz identyfikowanie potrzeb i oczekiwań wszystkich zaangażowanych stron (ale nie znajdowanie konkretnych rozwiązań)

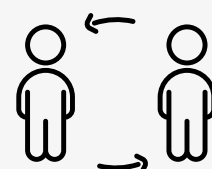
wszyscy zainteresowani, otwarty wybór

około 2-3 godziny

niski

a moderator przy każdym stole, osoba, która odmierza czas i nadzoruje ogólny program dyskusji

pomaga wzbudzić zainteresowanie tematem i stworzyć wokół niego zaangażowaną grupę ludzi

- dobra do zbierania pomysłów, opinii czy diagnozowania
- pozwala na zebranie dużej ilości informacji w krótkim czasie, ale często są one dość ogólne i wymagają doprecyzowania
- może służyć do zbierania pomysłów, które posłużą jako „punkt wyjścia” do dalszych konsultacji

odpowiednia organizacja miejsca: kilka stolików

- stworzenie kawiarni, nieformalnej, przyjaznej atmosfery
- papierowe obrusy lub duże karty, na których uczestnicy mogą pisać i rysować, w tym mazaki, flamastry, kredki

WARSZTATY PRZYSZŁOŚCIOWE

Istnieje wiele różnych formatów pracy warsztatowej z uczestnikami procesów partycypacyjnych. Wspólną cechą wszystkich warsztatów jest to, że ich celem jest pobudzenie wyobraźni uczestników, sprowokowanie ich do wyjścia poza utarte i najbardziej oczywiste opinie (lub pomysły na rozwiązania) oraz pogłębienie informacji. Ważne jest, aby warsztaty umożliwiały uczestnikom interakcję i wymianę poglądów podczas spotkania o ustalonym kursie – składającym się z poszczególnych etapów i czynności ułożonych w nieprzypadkowej kolejności. Następnie opisujemy przykładowy format tego typu konwersacji: warsztaty przyszłościowe.

Warsztaty przyszłościowe to dialog między różnymi grupami (np. mieszkańcami, władzami lokalnymi, przedsiębiorcami) w celu stworzenia wspólnej wizji określonego zagadnienia.

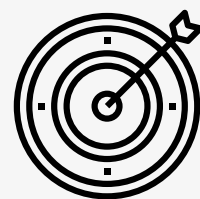
Zakłada 4 podstawowe fazy: przygotowanie, krytykę, utopię i wdrożenie, czyli wymyślenie konkretnych rozwiązań.

1. **Przygotowanie**: grupa poznaje się, poznaje zasady spotkania i omawiany temat.
2. W fazie **krytyki** gromadzone są informacje o brakach na podstawie doświadczeń wszystkich uczestników i burzy mózgów, a następnie zapisywane na arkuszach i wspólnie usystematyzowane w małych grupach.
3. W fazie **utopii** (fantazji) rozwiązania tworzone są w formie „zabawy” – bez zwracania uwagi na ograniczenia narzucane przez rzeczywistość, m.in. ograniczenia finansowe.
4. Faza **wdrożenia** jest próbą realizacji najlepszych elementów fazy utopii: wyjaśnia się to, co zostało wymyślone, uczestnicy osobiście biorą odpowiedzialność i szukają partnerów do zawarcia sojuszy.

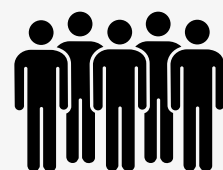
Propozycje są konkretyzowane, weryfikowana jest możliwość ich realizacji, a także ustalane są konkretne kroki dalszych działań.

WARSZTATY PRZYSZŁOŚCIOWE

stymulowanie dialogu między różnymi grupami (mieszkańcy, władze lokalne, przedsiębiorcy itp.) w celu stworzenia wspólnej wizji obszaru

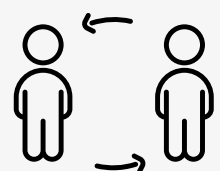
warsztaty mogą być prowadzone w grupach różnej wielkości: małych (do 15 osób i moderator); w średnich (15-40 osób i dwóch lub trzech moderatorów) lub dużych (do 200 osób, jeden moderator na grupę roboczą)

1-2 dni

średni

moderatorzy

umożliwiają opracowanie wspólnej wizji i kompleksowych rozwiązań wraz z ogólnym planem działania

- mogą być wykorzystane do aktywowania niewykorzystanych zdolności twórczych i potencjału mieszkańców w rozwiązywaniu problemów
- podstawowa zasada: cele mają największe szanse na realizację, jeśli są poparte siłą oczekiwań

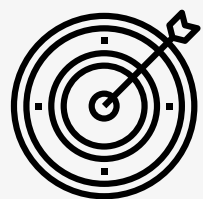
- przygotowanie uczestników do intensywnej pracy do dwóch dni
- moderowanie prac tak, aby odwrócić uwagę uczestników od stereotypowego postrzegania wyzwań i ograniczeń

PUNKT KONSULTACYJNY

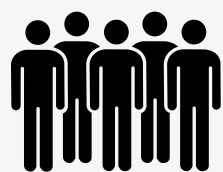
Punkt konsultacyjny to prosta, tania i skuteczna metoda pozyskiwania opinii od mieszkańców w przestrzeni publicznej (często w plenerze lub w miejscu, którego dotyczy proces konsultacyjny). Ogromną zaletą tej metody jest to, że organizator wychodzi do mieszkańców – a nie jak w przypadku wielu innych technik konsultacyjnych – zaprasza ich do rozmowy w wyznaczonym miejscu. Dzięki temu mieszkańcy mogą wyrażać siebie po prostu spacerując po okolicy i spędzać na rozmowie tyle czasu, ile chcą lub potrzebują. Ogromną zaletą punktu konsultacyjnego jest to, że odwiedzający może decydować o wymiarze czasowym swojego zaangażowania, ponieważ struktura przebiegu czynności i zadań służących do uzyskania opinii w punkcie jest zazwyczaj elastyczna. To także świetny sposób na promocję konsultacji i przekazanie mieszkańcom informacji o planowanych/przygotowanych rozwiązaniach. Punkt może być mobilny – zmieniać miejsce, w którym jest postawiony – lub być stacjonarny (czyli zawsze ustawiany w tym samym miejscu – np. w biurze lub w wyznaczonym miejscu w przestrzeni publicznej: w altanie w parku, przy ulicy, w bibliotece publicznej). Zawsze należy dokładnie zastanowić się, jakie miejsce lub miejsca wybrać na punkt konsultacyjny i w jakich terminach go zorganizować aby móc zebrać opinie mieszkańców (upewniając się również, że są to opinie przedstawicieli grup, które mogą mieć inne poglądy).

PUNKT KONSULTACYJNY

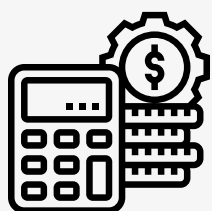
- zebranie informacji na temat omawianego zagadnienia
- informowanie o planowanych przez organizatorów działaniach w przyszłości
- promowanie konsultacji (np. rozdawanie ulotek zapraszających na spotkania)

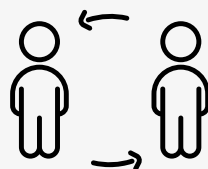
dowolna liczba odwiedzających punkt

odwiedzający może w danym miejscu spędzić chwilę lub sporo czasu - sam decyduje, ile czasu chce lub może poświęcić na rozmowę w danym miejscu. Jednak organizator punktu powinien to zaplanować przy założeniu, że zwiedzający spędzi na wizycie w punkcie od 10-15 minut.

niski/średni

osoba przygotowująca materiały informacyjno-konsultacyjne

- animatorzy punktu – osoby, które rozmawiają z odwiedzającymi punkt mieszkańcami i wprowadzają ich w kwestie konsultacyjne
- osoba przygotowująca wyniki

- umożliwia uzyskanie informacji od mieszkańców, którzy woleliby nie uczestniczyć w konsultacjach w innym formacie
- dobre narzędzie do wykorzystania przy okazji innych ważnych, lokalnych wydarzeń
- technika skuteczna w zachęcaniu mieszkańców do udziału w innych spotkaniach konsultacyjnych i przekazywaniu informacji o planowanych przez organizatorów zmianach

- przygotowanie materiałów informacyjnych o konsultacjach mających na celu wprowadzenie mieszkańców w kontekst konsultacji i zebranie ich opinii
- wybór optymalnego czasu i miejsca na punkt konsultacyjny (często uczęszczana lokalizacja, czas zsynchronizowany z innymi wydarzeniami odbywającymi się w okolicy, dający możliwość wyrażenia opinii dla różnych grup mieszkańców itp.)
- konieczność przygotowania animatorów punktu do udzielenia większej ilości informacji o konsultacjach (ich przedmiotach i przebiegu samego procesu), w związku z którymi organizowany jest punkt

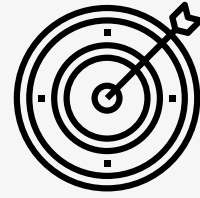
OTWARTE SPOTKANIE

Otwarte spotkanie to jedna z najbardziej podstawowych technik. Jego celem jest przede wszystkim przedstawienie przedmiotu konsultacji – przedstawienie istotnych informacji i warunków dla omawianego tematu oraz udzielenie dodatkowych wyjaśnień lub odpowiedzi na pytania uczestników. Spotkanie ma przede wszystkim charakter informacyjny – ułatwia to jego „klasyczna” formuła rozmowy na forum. Należy jednak pamiętać, że spotkanie otwarte, poza częścią prezentacyjną, powinno przewidywać możliwość zadawania pytań przez uczestników oraz wymiany między nimi przemyśleń lub komentarzy. Bardzo ważne jest, aby spotkaniu przewodniczył moderator – odpowiedzialny za przebieg całości, znający kolejność wypowiadania się prelegentów oraz części, w której mogą zabierać głos uczestnicy, zachowując kolejność rozmowy (kolejność wypowiadania się i odpowiadania, stonowanie wszelkich silnych emocji pojawiających się wśród uczestników, uporządkowanie przekazywanych informacji i ustaleń). Jeśli temat jest trudny lub sprzeczny, warto zastanowić się nad zatrudnieniem zewnętrznego facylitatora, ułatwiającego zachowanie neutralności i pozwalającego na skupienie się urzędu na merytorycznej rozmowie z uczestnikami.

Otwarte spotkania można organizować w dowolnym momencie procesu partycypacyjnego, ale szczególnie warto to zrobić, gdy mamy do przekazania wiele istotnych informacji i wyraźnie chcemy podkreślić konkretny moment w trakcie procesu – np. jego początek, zakończenie etapu lub podsumowanie wyników. Technika raczej nie będzie okazją do zapoznania się z dogłębnymi opiniami uczestników.

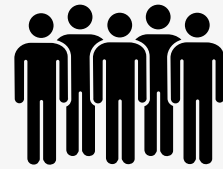
OTWARTE SPOTKANIE

przedstawienie tematu debaty, zebranie opinii uczestników na temat prezentowanych materiałów lub informacji, udzielenie dodatkowych wyjaśnień lub odpowiedzi na pytania

- bezpłatny dostęp dla wszystkich zainteresowanych
- dotyczy wszystkich tematów
- zastosowanie praktycznie na wszystkich etapach procesu konsultacji

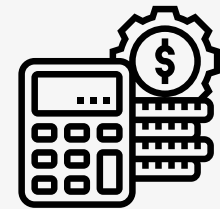
wszyscy zainteresowani

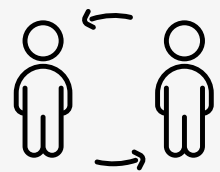
- zapewnienie możliwości wymiany opinii nie tylko między władzami/urzędami/ekspertami a mieszkańcami, ale także interakcji/dyskusji między samymi mieszkańcami
- unikanie formatu spotkania informacyjnego, w którym przedstawiciele społeczności lokalnej są głównie odbiorcami informacji przekazywanych *ex cathedra* przez organizatorów spotkania

1-2,5 godziny

niski

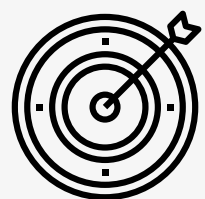

moderator, eksperci

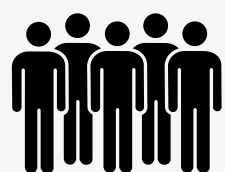

GRUPY ROBOCZE

Jest to technika pracy pozwalająca wypracować złożone i wielopłaszczyznowe rozwiązania, może być również z powodzeniem wykorzystana przy tworzeniu dokumentów strategicznych czy podejmowaniu decyzji w kontrowersyjnej i trudnej sprawie. Grupa robocza może składać się z różnych interesariuszy, m.in. mieszkańców, ekspertów, urzędników, przedstawicieli organizacji pozarządowych – nie zawsze jest to konieczne, ale przy podejmowaniu decyzji bardzo często przydaje się dywersyfikacja doświadczeń i wiedzy. Grupę można dobierać celowo (wysyłając zaproszenia do konkretnych osób) lub otwarcie (zbierając zapisy np. na spotkaniach i punktach konsultacyjnych).

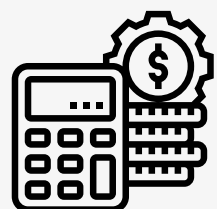
zaawansowana praca nad konkretnym tematem, złożonym zagadnieniem

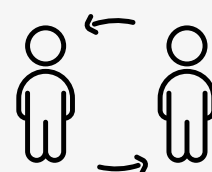
5-20 uczestników

w zależności od potrzeb (czas trwania procesu, częstotliwość spotkań), ale dla podtrzymania procesu grupowego warto minimum 2-3 spotkania

niski

Moderator prowadzący prace grupy, przewodniczący spotkania

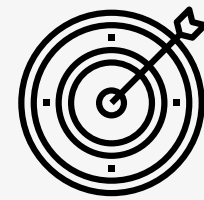

- Dywersyfikacja wiedzy i kompetencji przydatna w pracy grupowej
- Dzięki dłuższemu zaangażowaniu i pracy w niezmiennym gronie, możliwość dogłębnego przyjrzenia się problemowi i podjęcia bardziej przemyślanych decyzji
- Grupa robocza może być rozwiązaniem, gdy konflikt wymaga rozwiązania
- Dobra technika do analizy wielowątkowego tematu i wyodrębnienia pojedynczego rozwiązania, dlatego polecana jako element analizujący materiał już zebrany w procesie partycypacyjnym

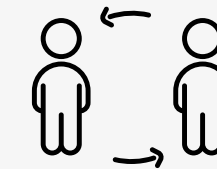

ANKIETA (PAPIEROWA LUB INTERNETOWA)

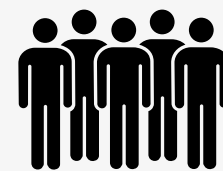
Jest to technika badawcza, która pozwala na zebranie dość szerokiej, ale często niereprezentatywnej opinii mieszkańców i innych użytkowników na dany temat. Ankieta nie daje jednak reprezentatywnych wyników, a w przypadku ankiety internetowej – choć pozwala dotrzeć do większej liczby osób niż ankieta papierowa – zmniejsza udział niektórych grup (np. osób starszych) w badaniu.

zbieranie ogólnych informacji na temat konsultowanego zagadnienia

- osoba przygotowująca treść i projekt ankiety
- ankieterzy
- osoba opracowująca wyniki

dowolna ilość uczestników, których można również wybrać (co drugi mężczyzna / co druga kobieta / tylko seniorzy itp.)

- anonimowość
- narzędzie łatwe w przygotowaniu i obsłudze
- dociera do wielu użytkowników z danego obszaru, także tych, którzy sami nie braliby udziału w konsultacjach
- umożliwia uzyskanie porównywalnych danych ilościowych
- dobre narzędzie do wykorzystania w punkcie konsultacyjnym lub innych aktywnościach partycypacyjnych w przestrzeni publicznej

- od jednego dnia do miesiąca - czas na przeprowadzenie testu
- ok. 5-15 minut - czas na wypełnienie ankiety

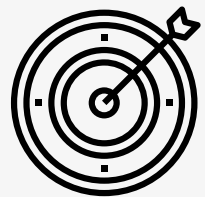

średni

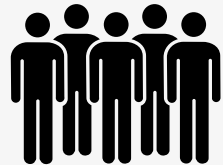
SPACER BADAWCZY

Spacer prowadzony według przygotowanego scenariusza, pozwalający na odwzorowanie konkretnych miejsc i elementów wymagających interwencji, a także zbadanie odczuć i potrzeb respondentów odnośnie różnych aspektów przestrzeni. Idealnie max. 3 osoby. Spacer badawczy to technika, która pozwala uczestnikom na łatwe zaangażowanie i interakcję z nimi w przyjaznej atmosferze. Wymaga to jednak dobrego przygotowania i kompetencji osoby prowadzącej (od znajomości badanej przestrzeni po umiejętność zadawania pytań i notowania odpowiedzi w ruchu). Możliwe są dwa scenariusze spaceru: (1) spacer z zaplanowaną trasą, mający na celu ocenę konkretnych elementów danej przestrzeni (np. rozmieszczenie ławek, oświetlenie, komfort użytkowania), (2) spacer, który prowadzi ankieter na trasie wyznaczonej przez badacza terenu – służy to lepszemu zrozumieniu przestrzeni pod kątem wytycznych scenariusza (np. miejsca ulubione, przyjazne, nieprzyjazne itp.)

badanie przestrzeni, mapowanie konkretnych miejsc i elementów wymagających interwencji, badanie odczuć i potrzeb respondentów w różnych aspektach przestrzeni

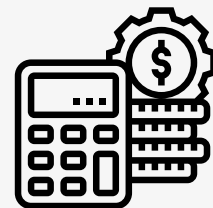
spacer moderowany przez prowadzącego według przygotowanego scenariusza

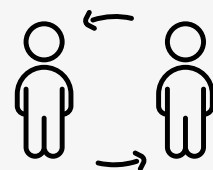
grupa mieszkańców danego terenu (najlepiej od 1 do 3 osób), w zależności od tematyki procesu, spaceru mogą być realizowane z określonymi grupami, np. młodzież, osoby starsze, niepełnosprawne, rodzice z małymi dziećmi itp.

ok. 30 min – 1,5 h – bez czasu przygotowania i opracowania wyników

średni

- moderator
- osoba lub osoby prowadzące spacer (mogą to być lokalni animatorzy lub wolontariusze)

umiejętność diagnozowania funkcji przestrzeni i zbierania pomysłów na jej poprawę bezpośrednio od uczestników i na podstawie bezpośredniego doświadczenia przestrzeni

PRZYKŁADY PARTYCYPACJI

Europejska inicjatywa obywatelska

Europejska inicjatywa obywatelska ma na celu umożliwienie Europejczykom aktywnego udziału w kształtowaniu polityki UE.

Mechanizm demokracji bezpośredniej na poziomie europejskim.

Aby skłonić UE do działania w konkretnej sprawie, można by zorganizować europejską inicjatywę obywatelską, w wyniku której Komisja Europejska zostanie wezwana do zaproponowania nowego prawodawstwa UE w tym obszarze.

Gdy inicjatywa zbierze milion podpisów, Komisja zdecyduje, jakie działania podjąć.

https://europa.eu/citizens-initiative/_pl

Dialog obywatelski

Dialogi obywatelskie to debaty publiczne z komisarzami europejskimi i innymi decydentami UE, takimi jak członkowie Parlamentu Europejskiego, politycy krajowi, regionalni i lokalni.

Wydarzenia mają formę sesji pytań i odpowiedzi. To Twoja szansa, aby zadawać pytania politykom UE, komentować i mówić im, w jaki sposób polityka UE wpływa na Ciebie. Możesz także podzielić się swoimi pomysłami na przyszłość Europy.

Sesje odbywające się w miastach w całej UE są bezpłatne, a wiele z nich jest transmitowanych na żywo w Internecie.

Możesz również dołączyć do debaty na Twitterze, używając hashtagu #EUdialogues.

https://ec.europa.eu/info/events/citizens-dialogues_pl

European Parliament

Petycje do Parlamentu Europejskiego

Każdy obywatel Unii Europejskiej lub zamieszkały w państwie członkowskim może, indywidualnie lub wspólnie z innymi, złożyć petycję do Parlamentu Europejskiego w sprawie, która wchodzi w zakres działalności Unii Europejskiej i która ma na niego bezpośredni wpływ. Każde przedsiębiorstwo, organizacja lub stowarzyszenie z siedzibą w Unii Europejskiej może również skorzystać z tego prawa do składania petycji, które jest zagwarantowane w Traktacie.

Petycja może mieć formę skargi lub prośby i może dotyczyć kwestii interesu publicznego lub prywatnego.

Petycja może zawierać indywidualny wniosek, skargę lub uwagę dotyczącą stosowania prawa UE lub apelację do Parlamentu Europejskiego o zajęcie stanowiska w określonej sprawie. Takie petycje dają Parlamentowi Europejskiemu możliwość zwrócenia uwagi na wszelkie naruszenia praw obywatela europejskiego przez państwo członkowskie, władze lokalne lub inną instytucję.

<https://www.europarl.europa.eu/petitions/pl/home>

YOUR EUROPE

YOUR SAY !

Wyraź swoją opinię!

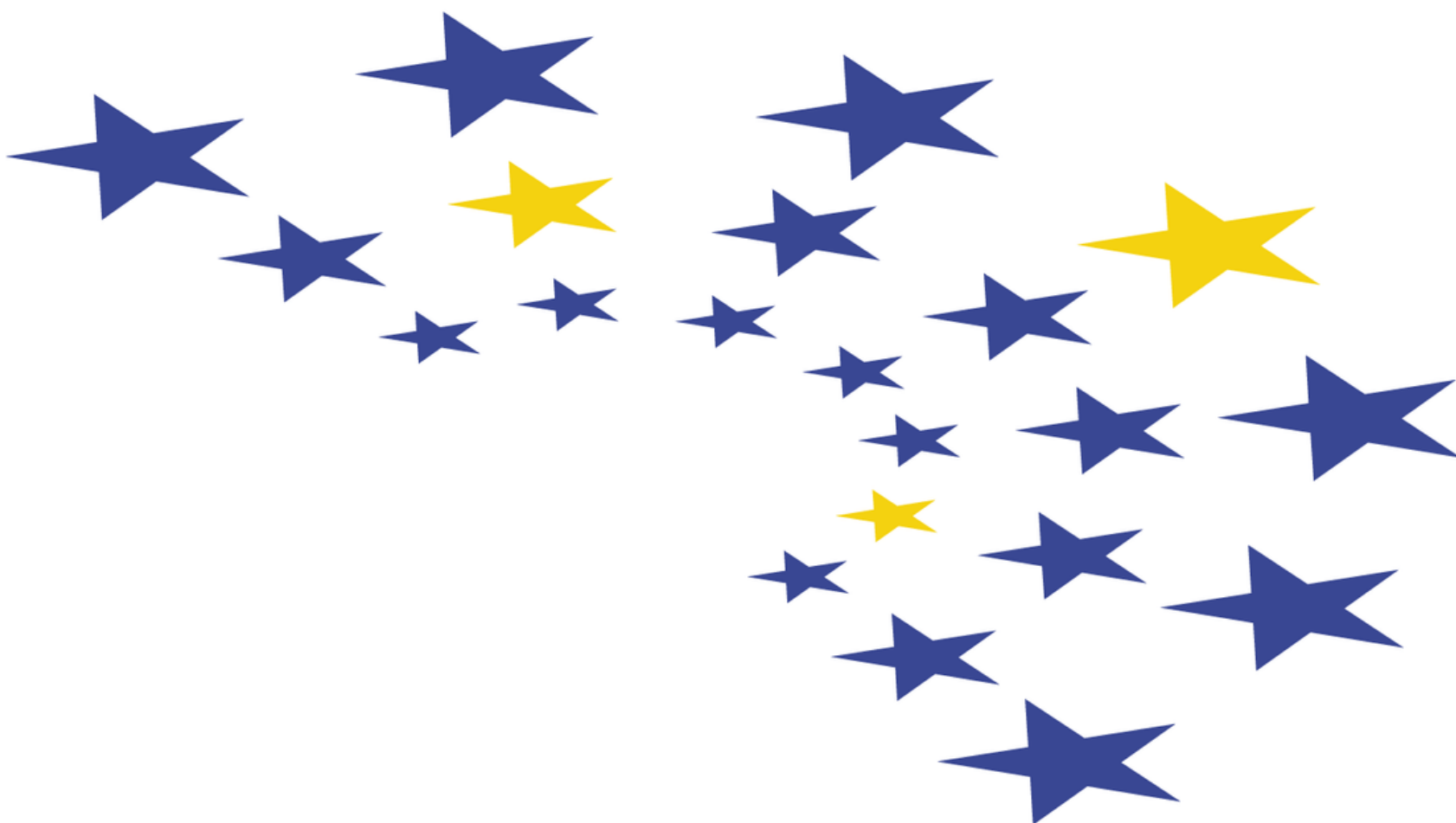
Od 2015 r. Komisja Europejska poszukuje informacji zwrotnych od obywateli, przedsiębiorstw i zainteresowanych stron na wszystkich etapach procesu legislacyjnego i kształtowania polityki. Na portalu "Wyraź swoją opinię!" możliwe jest zapisanie się na powiadomienia dotyczące nowych wydarzeń w miarę kształtowania się inicjatyw, w tym po przyjęciu ustawodawstwo.

Łatwo jest podzielić się swoją opinią z Komisją – wystarczy odpowiedzieć na kwestionariusz lub skomentować projekty prawne.

Komisja analizuje i podsumowuje otrzymane informacje zwrotne i uwagi.

Raporty są dostępne w ramach niektórych inicjatyw.

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_pl

EUROPEAN YOUTH PARLIAMENT

Europejski Parlament Młodzieży

Europejski Parlament Młodzieży to program edukacyjny typu peer-to-peer, który inspirowa i wzmacnia młodych ludzi z całej Europy, by byli otwartymi, tolerancyjnymi i aktywnymi obywatelami. Zapewnia uczestnikom forum do rozwijania i wyrażania opinii na wiele tematów. Łącząc młodych ludzi z różnych środowisk, buduje zrozumienie międzykulturowe i przyjaźnie ponad granicami. Uczestnicy i wolontariusze EYP otrzymują wiedzę i umiejętności potrzebne do pozytywnego kształtowania otaczającego ich świata. Tysiące młodych ludzi jest aktywnie zaangażowanych jako wolontariusze w całej Europie, dzięki czemu EYP jest programem prawdziwie skierowanym do młodzieży – prowadzonym przez młodych ludzi dla młodych ludzi.

Europejski Parlament Młodzieży oferuje swoim uczestnikom transformacyjne doświadczenie edukacyjne. Każdego roku tysiące młodych ludzi dołącza do naszych działań i staje się częścią naszej tętniącej życiem sieci w całej Europie.

Istnieją różne sposoby zaangażowania się – zazwyczaj pierwszym krokiem jest udział w jednej z sesji EYP. W razie potrzeby skontaktuj się z Komitetem Narodowym EYP w swoim kraju, aby uzyskać więcej informacji. Znajdziesz tam grupę zmotywowanych wolontariuszy EYP, którzy pomogą przedstawić Tobie i/lub Twoim uczniom szeroki wachlarz możliwości, które EYP oferuje na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym.

<https://eyp.org/>

YOUNG POLITICAL LEADERS

Młodzi Liderzy Polityczni

Program Parlamentu Europejskiego dla Młodych Liderów Politycznych uznaje znaczenie budowania dialogu między przyszłymi przywódcami politycznymi w celu stworzenia klimatu zaufania, który ostatecznie doprowadzi do bardziej pokojowego świata.

Łącząc młodych działaczy politycznych z krajów spoza UE ze sobą i z ich odpowiednikami w Parlamencie Europejskim, można dzielić się doświadczeniami pokoju i demokracji i dalej je rozwijać. Program Młodzi Liderzy Polityczni jest częścią szerszej serii projektów i programów UE wspierających młodych ludzi w odgrywaniu aktywnej roli w budowaniu trwałego pokoju, osiągnięciu pojednania i ochronie praw człowieka.

<https://www.europarl.europa.eu/youngpoliticalleaders/en/how-to-participate>

Europejska Karta Młodzieży i Demokracji

W kontekście Europejskiego Roku Młodzieży 2022 i Konferencji w sprawie przyszłości Europy Europejski, Komitet Regionów (głos regionów i miast UE) wraz z Europejskim Forum Młodzieży i głosem młodych ludzi w Europie, inauguruje proces współtworzenia Europejskiej Karty Młodzieży i Demokracji. Karta będzie dążyć do budowy i konsolidacji przyjaznej młodzieży przestrzeni demokratycznej, aby zapewnić, że jej głosy będą formalnie, stale i trwale reprezentowane w Unii Europejskiej.

<https://cor.europa.eu/pl/our-work/Pages/charter-youth-democracy.aspx>

ANEKS

**Spostrzeżenia na temat
uczestnictwa młodzieży w
demokracji**

- **Udział młodzieży ma zasadnicze znaczenie dla trwałej kultury demokratycznej**

Aby system demokratyczny był skuteczny na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim, niezbędne jest zapewnienie prawa młodych ludzi do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Jak możemy przeczytać w „Zrewidowanej Europejskiej Karcie Uczestnictwa Młodych Ludzi w Życiu Lokalnym i Regionalnym” opublikowanej przez Radę Europy z 2003 r., uczestnictwo w życiu demokratycznym każdej wspólnoty to coś więcej niż tylko głosowanie czy ubieganie się o urząd, chociaż są to podstawowe filary. Uczestnictwo i aktywne obywatelstwo polegają na posiadaniu prawa, środków, przestrzeni, możliwości i, w razie potrzeby, wsparcia, aby móc uczestniczyć i wpływać na decyzje oraz być zaangażowanym w działania i działania, które pomagają budować lepsze społeczeństwo”.

- **Ci, którzy pracują w tej dziedzinie, powinni być gotowi na dyskusję z ludźmi, którzy mieć przedzenia i negatywne opinie wobec młodych ludzi; a także powinni rozważyć pomysły i propozycje młodych.**

Jak donosi Europejski Portal Młodzieży, młodzi ludzie są raczej krytyczni, a nie obojętni. To nieprawda, że młodzi ludzie nie interesują się polityką. Uważają jednak, że polityczna „oferta” nie odpowiada ich obawom, wyobrażeniom i ideałom polityki demokratycznej. Uważają, że ich priorytety są niedoceniane w debacie politycznej.

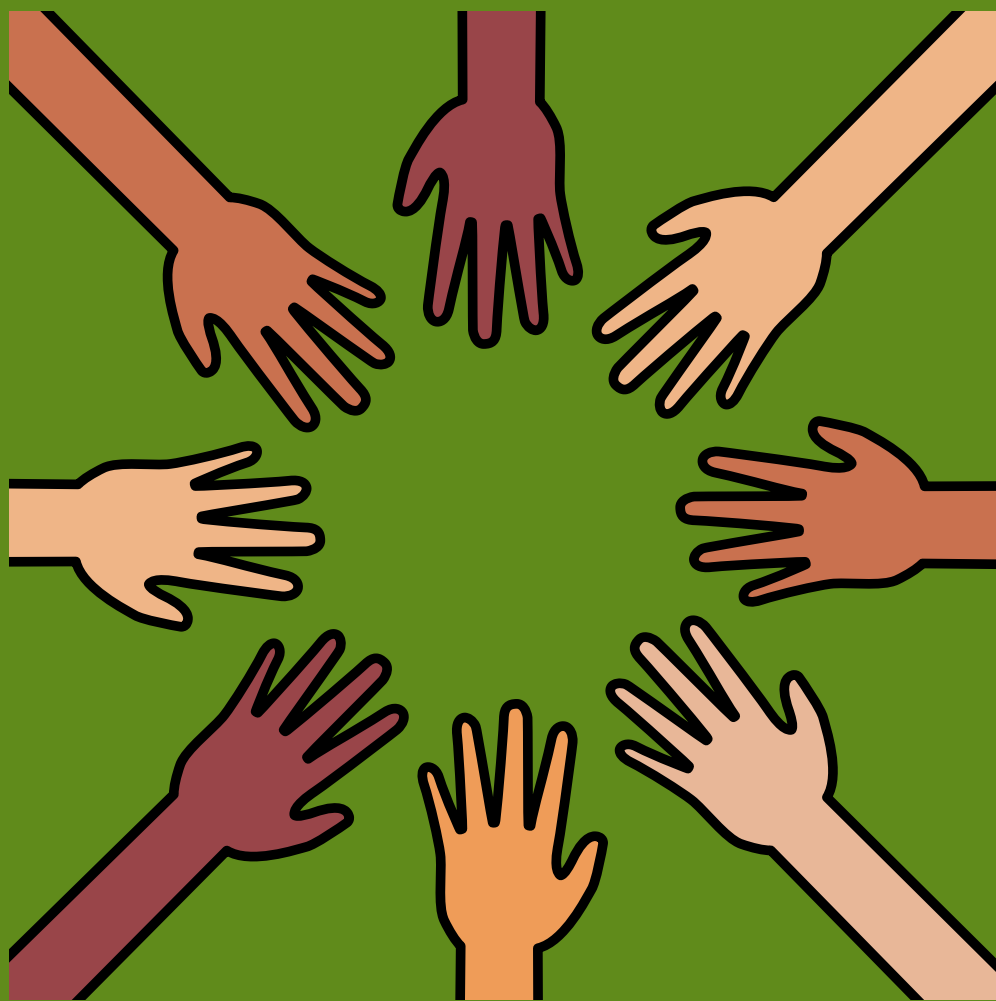
Ważne jest, aby:

- **Posiadać wiedzę i szanować strukturę legislacyjną na poziomie lokalnym, krajowym i europejskim dotyczącą udziału młodzieży w podejmowaniu decyzji.**

Znajomości różnych struktur regulacyjnych, które mają wpływ na lokalną politykę i jej realizację, powinna towarzyszyć wspólna wola polityczna, aby wprowadzić je w życie i przekuć w konkretne działania.

- **Zrozumieć kontekst polityczny administracji w odniesieniu do polityki młodzieżowej**
- **Wspierać udział młodzieży w procesach decyzyjnych, aby uzyskać wsparcie władz administracyjnych.**

Powinien istnieć dialog między władzami administracyjnymi, tworzącymi prawo i młodzieżą. Urzędnicy powinni mieć umiejętności i wolę doprowadzenia wszystkich stron do stołu, aby skoncentrować się na pozytywnych i proaktywnych działaniach.

- **Angażować i współpracować z innymi zainteresowanymi stronami na wszystkich poziomach, aby zwiększyć udział młodzieży w procesach decyzyjnych.**

Definicja, wdrożenie i ocena linii politycznej lub propozycji wspierania uczestnictwa młodzieży zależy od zaangażowania różnych zainteresowanych stron: różnych urzędów gminy, młodzieży, społeczeństwa obywatelskiego, instytucji edukacyjnych, sektora prywatnego i rodziców.

- **Angażować młodych ludzi o mniejszych szansach.**

Ważne jest, aby zaangażować się w proaktywną postawę wobec marginalizowanych grup i ich organizacji, które zwykle są niedostatecznie reprezentowane, mają mniej możliwości wypowiedzenia się i są bardziej dyskryminowane. Grupy takie to m.in. mniejszości etniczne, migranci i uchodźcy, dziewczęta, młodzi LGBTQI+, młodzi ludzie z problemami społecznymi lub ekonomicznymi, młodzież NEET.

Należy również podjąć specjalne środki lub pomysły, aby wesprzeć te grupy społeczne w większym zaangażowaniu w dialog.

- **Wspierać podstawowe wartości demokracji, poszanowania praw człowieka i praworządności jako fundamenty kultury demokratycznej.**

- **Wspierać upodmiotowienie młodych ludzi w związku z uczestnictwem w podejmowaniu decyzji.**
- **Prowadzić dialogi i współpracować z młodymi ludźmi na równych zasadach, używając odpowiedniego języka.**

Dowiedz się, jak rozmawiać z młodymi ludźmi o sprawach, które ich dotyczą, motywować ich do aktywności, przyciągać i wspierać ich uwagę, oraz wzbudzać zainteresowanie językiem, który rozumieją. Musisz być w stanie ich słuchać, współpracować na zasadzie partnerstwa i budować relacje oparte na zaufaniu i szacunku.

- **Postrzegać młodych ludzi jako obywateli naszej obecnej i przyszłej społeczności.**

Młodzi ludzie interesują się decyzjami, które wpływają na ich teraźniejszość i przyszłość. Informowanie, angażowanie, łączenie i wzmacnianie ich jako pełnoprawnych obywateli to ważne czynniki jakości demokracji lokalnej. Oznacza to spojrzenie na młodych ludzi jako na zasoby demokracji i czynniki pozytywnych zmian.

- **Definiować strategie i plany, które zapewnią uczestnictwo młodzieży w procesach decyzyjnych.**
- **Być świadomy instrumentów finansowych (finansowanie, programy, zasoby), które wspierają uczestnictwo młodzieży.**
- **Promować wyniki i sukcesy w dziedzinie uczestnictwa młodzieży w społeczności.**

Faza rozpowszechniania i wykorzystywania wyników (DEOR) to faza projektu, której nigdy nie należy lekceważyć ani przyjmować za pewnik. Dzielenie się wynikami, zdobytymi doświadczeniami i odkryciami poza uczestniczącymi organizacjami pozwoli szerszej społeczności czerpać korzyści z pracy administracji i konkretnie zobaczyć wpływ aktywnego zaangażowania młodych ludzi w proces podejmowania decyzji.

- **Wiedzieć jak korzystać z odpowiednich narzędzi i technologii cyfrowych, aby zwiększyć udział młodzieży w podejmowaniu decyzji.**

Kompetencje cyfrowe (DigComp) obejmują bezpieczne, krytyczne i odpowiedzialne użytkowanie oraz zaangażowanie za pomocą technologii cyfrowych w celu uczenia się, pracy i uczestnictwa w społeczeństwie. Mają różne aspekty: informacje i umiejętność czytania i pisanie; komunikacja i współpraca; tworzenie treści cyfrowych; bezpieczeństwo i rozwiązywanie problemów.

Umiejętność korzystania z mediów została zdefiniowana przez Grupę Ekspertów ds. Umiejętności korzystania z mediów (EGML) (2015) jako wszystkie te umiejętności techniczne, poznawcze, społeczne, obywatelskie i kreatywne, które pozwalają nam mieć dostęp, krytyczne zrozumienie i interakcję z mediami. Umiejętności te pozwalają nam ćwiczyć krytyczne myślenie, uczestnicząc w ekonomicznych, społecznych i kulturowych aspektach społeczeństwa oraz odgrywając aktywną rolę w procesie demokratycznym.

Umiejętność korzystania z mediów cyfrowych jest definiowana jako konstelacja umiejętności życiowych potrzebnych do pełnego uczestnictwa w nasyconym informacjami społeczeństwie medialnym.

KLUCZOWE ZADANIA / KOMPETENCJE	Stworzenie wspierającego środowiska w gminie, aby zaangażować młodych ludzi w podejmowanie decyzji	Umożliwienie udziału młodym ludziom i ich organizacjom oraz społecznościom w podejmowaniu decyzji miejskich	Opracowanie polityki, strategii i struktury udziału młodzieży w podejmowaniu decyzji	Zarządzanie uczestnictwem młodzieży w podejmowaniu decyzji i sprawdzanie jego wpływu
Wartości i postawa 	Uważam, że uczestnictwo młodzieży jest niezbędne dla zrównoważonej kultury demokratycznej	Jestem gotów zaangażować młodych ludzi o specjalnych potrzebach i mniejszych szansach	Podtrzymuję wartości demokracji, praw człowieka i rządów prawa jako podstaw kultury demokratycznej	Czuję się swobodnie przebywając wśród młodych ludzi i jestem otwarta/y na branie udziału w zajęciach z nimi
	Rzucam wyzwanie tym, którzy mają negatywne opinie lub stereotypy na temat młodych ludzi	Cenię pomysły i propozycje młodych ludzi	Postrzegam młodych ludzi zarówno jako obecnych, jak i przyszłych obywateli mojej społeczności	Jestem gotów zarządzać różnymi potrzebami różnych interesariuszy i docelowych grup młodzieżowych
Wiedza 	Przestrzegam ram prawnych na poziomie lokalnym, krajowym i europejskim w odniesieniu do udziału młodzieży w podejmowaniu decyzji	Wiem, jak znaleźć dowody na potrzeby i realia młodych ludzi z mojej społeczności	Znam inne istniejące praktyki partycypacji młodzieży w podejmowaniu decyzji	Znam podstawowe projekty i wiem jak zarządzać programami
	Rozumiem otoczenie polityczne gminy w odniesieniu do polityki młodzieżowej	Znam różnorodny krajobraz lokalnej społeczności młodzieżowej	Znam teorie i modele uczestnictwa młodzieży w podejmowaniu decyzji	Znam instrumenty finansowe (granty, środki, programy) wspierające uczestnictwo młodzieży
Umiejętności 	Opowiadam się za uczestnictwem młodzieży w podejmowaniu decyzji, aby uzyskali wsparcie urzędników państwowych i przedstawicieli politycznych	Popieram upodmiotowienie młodzieży w odniesieniu do udziału w podejmowaniu decyzji	Potrafię dawać i otrzymywać informacje zwrotne oraz uczyć się na błędach	Upowszechniam wyniki i osiągnięcia uczestnictwa młodzieży szerszej społeczności
	Mobilizuję i współpracuję z innymi zainteresowanymi stronami na wszystkich poziomach w celu poprawy udziału młodzieży w podejmowaniu decyzji	Porozumiewam się i współpracuję z młodymi ludźmi na równych zasadach i porozumiewam się odpowiednim językiem	Opracowuję strategie i plany zapewniające udział młodzieży w podejmowaniu decyzji	Korzystam z odpowiednich usług i technologii cyfrowych, aby poprawić udział młodzieży w podejmowaniu decyzji
Środowisko organizacyjne	Przedstawiciele polityczni uznają i wspierają udział młodzieży w podejmowaniu decyzji	Młodzi ludzie i ich organizacja są gotowi i zdolni do udziału w podejmowaniu decyzji	Gmina posiada opartą na dowodach politykę/strategię udziału młodzieży w podejmowaniu decyzji	Gmina zapewnia niezbędne zasoby i udogodnienia, aby zaangażować młodych ludzi w podejmowanie decyzji
	Personel gminy jest zmotywowany i przeszkolony do angażowania młodych ludzi w podejmowanie decyzji	W podejmowaniu decyzji biorą udział zaangażowani i aktywni przedstawiciele i liderzy młodzieży	Istnieje struktura/system, która zapewnia udział młodzieży w podejmowaniu decyzji	Gmina w widoczny sposób angażuje się w sprawy młodych ludzi

Korzyści z nauczania partycypacyjnego

W tej metodzie nauczania uczniowie mają kluczowe znaczenie w projekcie edukacyjnym; nauczyciel będzie musiał szanować czas wzrostu i dojrzewania każdego z nich.. Poprzez każde działanie szkoły, osobista inicjatywa każdego ucznia i całej klasy jest wspierana przez metodologię, która pozwala każdemu uczniowi na samodzielne rozwijanie własnej oryginalności i kreatywności. Procesy nauczania-uczenia się są uspołecznione i udostępniane. Nauczyciel ma za zadanie stymulować i motywować badania i naukę.

Można to osiągnąć za pomocą wielu narzędzi i technik edukacyjnych.

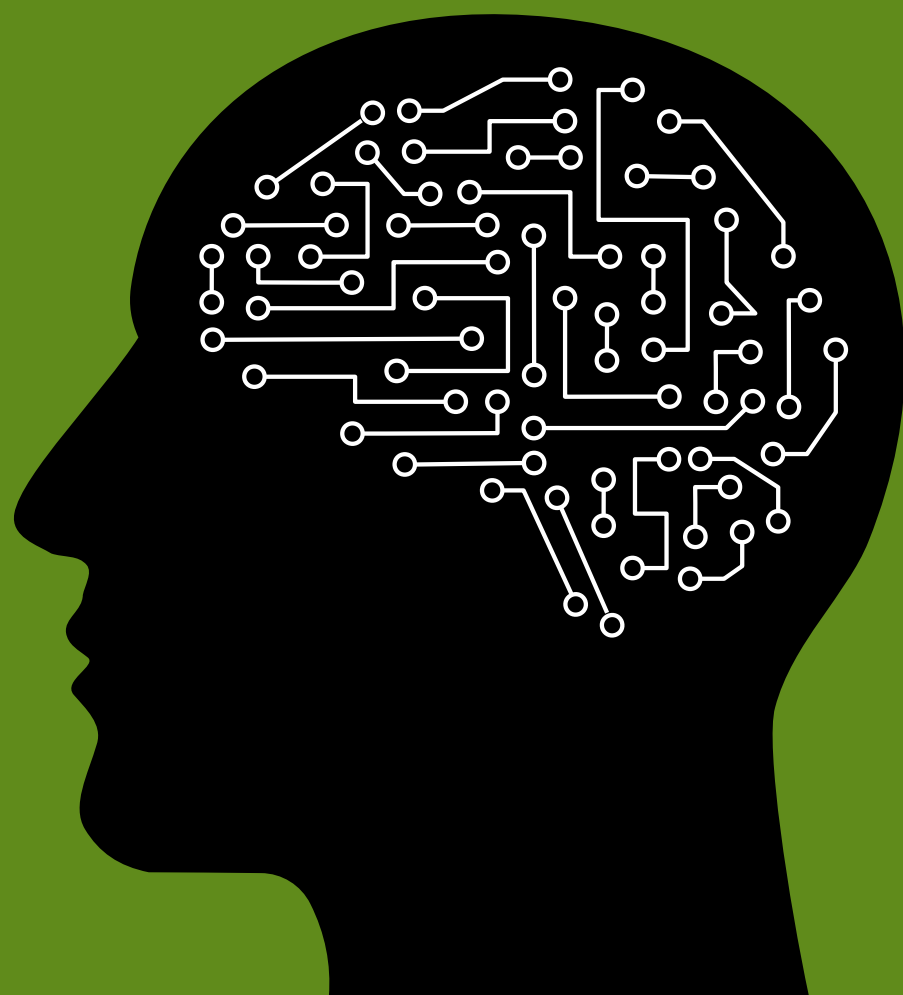

Sesje burzy mózgów

Podstawowe zasady:

- Im więcej pomysłów, tym większa szansa na skuteczne i radykalne rozwiązanie
- Powinniśmy wstrzymać osąd, bo wszystkie pomysły i wtrącenia są cenne
- Mile widziane są oryginalne pomysły: mogą się narodzić, patrząc na rzeczy z nowej perspektywy, odrzucając osądy
- Połącz doskonałe pomysły: dobre pomysły mogą łączyć się ze sobą, tworząc jeden, świetny pomysł

Pojęcia i mapy myśli

- Są to narzędzia graficznej wizualizacji informacji, które rozwijają centralną ideę przechodzącą od ogółu do szczegółu i od nałożonego do podwładnego;
- Pracują jako organizatorzy pomysłów;
- Stanowią funkcjonalne wizualne wsparcie procesu umysłowego - są jak geograficzna mapa umysłu

„Mapy myśli wyjaśniają, w jaki sposób tworzymy relacje między koncepcjami, uświadamiając nam nasze konstrukcje mentalne”.

Joseph Novak – Uniwersytet Cornella

Na mapie pojęcia powinny być:

- wyrażone syntetycznie i umieszczone wewnątrz geometrycznego kształtu (węzła)
- połączone ze sobą liniami (strzałkami), które mają własną „etykietę” wskazującą na istniejący związek

World Cafe

World Café to twórczy proces ułatwiający dialog oraz spontaniczne dzielenie się wiedzą i pomysłami, tworząc nieformalną, kawiarnianą atmosferę.

- Pytania przewodnie: jasne, proste, stymulujące, zdolne do wydobywania nieświadomych opinii i zwrócenia uwagi na realne sposoby
- Nieformalna atmosfera: ułatwia wspólne rozwijanie pomysłów w atmosferze ceniącej zbiorową inteligencję
- Czas trwania: uczestnicy powinni przechodzić od jednego stołu do drugiego w regularnych odstępach czasu (20 - 30 min). Grupy są trwale odnawiane

Etykieta

- Skoncentruj się na tym, na czym Ci zależy
- Wspomóż swoje pomysły i refleksje
- Mów umysłem... i sercem
- Słuchaj aktywnie, aby zrozumieć punkt widzenia innych
- Połącz i dołączaj swoje pomysły
- Słuchaj innych w poszukiwaniu wzorców, spostrzeżeń i głębszych połączeń
- Baw się, rysuj, bazgraj (na obrusie, serwetkach, prześcieradłach...)
- Baw się dobrze!

OST — Technologia Otwartej Przestrzeni

Jak zauważył Harrison Owen, najciekawsze pomysły na seminarium pojawiają się w nieformalnych i spontanicznych momentach, takich jak przerwy na kawę.

W OST uczestnicy zasiadający w dużym kręgu dowiadują się, jak stworzą własną konferencję.

Każdy, kto zamierza zaproponować temat, którym jest szczerze zainteresowany, wstaje i ogłasza go grupie, a tym samym bierze na siebie odpowiedzialność za śledzenie dyskusji i napisanie raportu.

Kiedy wszystkie zainteresowane strony przedstawią własne pomysły, rozpoczyna się pierwsza sesja robocza.

Na koniec dnia uczestnikom zostanie rozesłany raport ze wszystkich dyskusji (raporty bieżące).

Cztery zasady:

- 1. kto uczestniczy jest właściwą osobą**
- 2. cokolwiek się stanie, jest w porządku**
- 3. kiedy zaczynasz, zaczynasz**
- 4. kiedy skończysz, kończysz**

„jeśli zdajesz sobie sprawę, że ani się nie uczysz, ani nie przyczyniasz się do aktywności, wstań i przenieś się do miejsca, w którym możesz być więcej produktywny”.